Uitspraak Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening 2021-0016
(mr. W.J.J. Los, voorzitter, prof. mr. D. Busch, J.C.H. Kars AAG CERA, mr. F.R. Salomons, F.R. Valkenburg AAG RBA, leden en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris)

Beroepschrift ontvangen op	: 28 september 2020
Ingediend door	: Consument
Wederpartij	: Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. h.o.d.n. FBTO, gevestigd te Apeldoorn, verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak	: 3 maart 2021

Samenvatting

Door echtgenoten in 1992 kruislings gesloten overlijdensrisicoverzekeringen. Opzegging in 1993 door consument van de verzekering die recht gaf op uitkering bij overlijden van haar echtgenoot. Echtgenoot is in 2019 overleden. Het staat niet vast dat consument in 1993 de bedoeling had de andere verzekering op te zeggen. De verzekeraar had destijds ook geen verplichting om na te gaan of consument een andere bedoeling had. Polis niet onduidelijk. Betaalde premies in overeenstemming met wat bij afsluiten verzekering is afgesproken. De Commissie van Beroep bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie.

Klik hier voor de uitspraak van de Geschillencommissie

1. De procedure in beroep

1.1 Bij een op 28 september 2020 gedateerd beroepschrift met bijlage heeft Consument bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (verder: Commissie van Beroep) beroep ingesteld tegen een uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (verder: Geschillencommissie) van 26 augustus 2020 (dossiernummer [nummer], gepubliceerd onder nummer 2020-694).

1.2 Verzekeraar heeft een op 20 oktober 2020 gedateerd verweerschrift ingediend.

1.3 De mondelinge behandeling heeft plaatsgehad op 8 februari 2021, door middel van een videobijeenkomst vanwege de weersomstandigheden. Partijen hebben aan de videobijeenkomst deelgenomen, hebben hun standpunt toegelicht en vragen van de Commissie van Beroep beantwoord. Consument heeft een pleitnota ingediend.

2. De procedure bij de Geschillencommissie

Voor het verloop van de procedure bij de Geschillencommissie verwijst de Commissie van Beroep naar de uitspraak van de Geschillencommissie van 26 augustus 2020.

3. Feiten

3.1 De Commissie van Beroep gaat uit van de feiten die de Geschillencommissie heeft vermeld in de uitspraak onder 2.1 tot en met 2.3. De feiten zijn niet betwist en worden voor zover relevant aangevuld met enkele andere feiten die tussen partijen vaststaan.

3.2 De inmiddels overleden echtgenoot van Consument heeft een overlijdensrisicoverzekering gesloten met (een rechtsvoorganger van) Verzekeraar, die inging op 1 november 1992. Deze verzekering heeft het polisnummer [polisnummer 1]. De einddatum is 1 november 2023.

3.3 Bij brief van 3 november 1993 heeft Consument aan Verzekeraar meegedeeld:

'Bij deze deel ik u mede dat ik mijn levensverzekering, polisnummer: [polisnummer 2] wil beeindigen.
Bij voorbaat vriendelijk dank.'

3.4 Consument heeft met ingang van 6 december 1993 een verzekering gesloten bij Reaal Levensverzekeringen, met een spaarpremie van € 110,26 en een risicopremie van € 32,82 per maand. De verzekering gaf recht op € 81.681,00 bij in leven zijn van verzekerde (dat is Consument) op 1 januari 2024 of terstond na eerder overlijden.
Met ingang van 13 september 1994 heeft Consument een verzekering gesloten bij Reaal Levensverzekeringen, met een spaarpremie van € 40,30 en een risicopremie van € 6,51 per maand. De verzekering gaf recht op € 11.345,00 bij in leven zijn van verzekerde (dat is Consument) op 1 oktober 2024 of terstond na eerder overlijden.

3.5 Op een polis van de verzekering met polisnummer [polisnummer 1], met wijzigingsdatum 1 november 2007, is onder meer het volgende vermeld:

'Verzekeringnemer	De heer [naam echtgenoot]
Verzekerde1	De heer [naam echtgenoot], geboren op [datum 1] 1958
Verzekerde2	Mevrouw [naam Consument], geboren op [datum 2] 1958
Omschrijving	Bij overlijden van verzekerde 2 voor de einddatum wordt het verzekerd kapitaal, € 68.067,04 uitgekeerd. Deze flexibele overlijdensrisicoverzekering wordt na elke periode van 5 jaar zonder gezondheidswaarborgen verlengd tot uiterlijk 65 jarige leeftijd van de oudste verzekerde. De premie wordt aan het begin van elke 5-jarige periode opnieuw vastgesteld.
(…)	
Premie	€ 255,45 per jaar'

3.6 Op 26 augustus 2012 heeft Consument een 'Verklaring rookgedrag' ondertekend voor de verzekering met polisnummer [polisnummer 1]. In de verklaring is gevraagd naar het rookgedrag van verzekerde, waarbij de naam van Consument is vermeld.

3.7 Op een polis van de verzekering met polisnummer [polisnummer 1], met wijzigingsdatum 1 november 2017, is dezelfde tekst vermeld, als hiervoor in 3.5 is weergegeven, met dien verstande dat bij 'Omschrijving' alleen de eerste zin is opgenomen en dat de premie € 567,88 per jaar is.

3.8 Op [datum 3] 2019 is de echtgenoot van Consument overleden. Consument heeft Verzekeraar verzocht het verzekerde kapitaal van (afgerond) € 68.067,00 aan haar uit te keren. Verzekeraar heeft dat met een beroep op de polis geweigerd en gesteld dat de verzekering met polisnummer [polisnummer 1] alleen tot uitkering zou zijn gekomen bij overlijden van Consument vóór de einddatum.

4. Klacht en uitspraak Geschillencommissie

4.1 Consument heeft aangevoerd dat zij in 1993 de verzekering heeft willen beëindigen waarbij zij de verzekerde was. Zij klaagt erover dat Verzekeraar in 1993 de verkeerde verzekering heeft beëindigd, althans dat de verkeerde verzekering is beëindigd doordat de polis verwarrend is. Zij verlangt dat Verzekeraar haar alsnog de verzekerde som van € 68.067,00 uitkeert, met wettelijke rente. Verder heeft Consument erover geklaagd dat de verzekering een woekerpolis is vanwege de volgens haar hoge premie.

4.2 In de bestreden uitspraak is de Geschillencommissie ervan uitgegaan dat Consument en haar echtgenoot in 1992 kruislings overlijdensrisicoverzekeringen hebben gesloten, waarbij Consument verzekeringnemer was voor de verzekering die zij in 1993 heeft opgezegd en dat deze verzekering recht gaf op een uitkering bij overlijden van haar echtgenoot vóór de einddatum. Volgens de Geschillencommissie had Verzekeraar, die alleen optrad als verzekeraar en niet als adviseur van Consument, geen aanleiding om eraan te twijfelen dat de opzegging van de verzekering met polisnummer [polisnummer 2] overeenkomstig de wens van Consument was. Naar het oordeel van de Geschillencommissie heeft Consument onvoldoende onderbouwd dat de verzekering met polisnummer [polisnummer 1] een woekerpolis is en was Verzekeraar niet verplicht om Consument te wijzen op lagere premies voor overlijdensrisicoverzekeringen in de markt. De vordering van Consument is afgewezen.

5. Beoordeling van het beroep

5.1 Bij de mondelinge behandeling heeft Consument haar standpunt als volgt laten samenvatten. Het was haar bedoeling om de verzekering op te zeggen die recht gaf op een uitkering bij haar overlijden. Zij heeft in 1993 de juiste verzekering opgezegd. Is dit niet het geval, dan is daarvan de oorzaak dat de tekst van de polis misleidend was.

5.2 Verzekeraar heeft uitgelegd dat Consument en haar echtgenoot in 1992 kruislings twee overlijdensrisicoverzekeringen hebben afgesloten. De ene verzekering gaf recht op een uitkering bij het overlijden van Consument en de andere verzekering gaf recht op een uitkering bij het overlijden van haar echtgenoot. Consument en haar echtgenoot waren dus beiden verzekerden. De duur van de verzekeringen werd bepaald door de leeftijd van de oudste verzekerde, dat was de echtgenoot van Consument. Om die reden zijn op de polis met nummer [polisnummer 1] zowel Consument als haar echtgenoot als verzekerden (verzekerde 1 en verzekerde 2) vermeld. Consument heeft bij de mondelinge behandeling in beroep bevestigd dat sprake was van kruislings verzekeren.

5.3 Consument heeft in 1993 een van beide verzekeringen opgezegd, namelijk de verzekering met polisnummer [polisnummer 2]. Van deze verzekering is geen polis beschikbaar. Van de andere verzekering zijn wel polissen beschikbaar, uit 2007 en 2012. Deze polissen vermelden als polisnummer [polisnummer 1]. Verzekeringnemer voor deze laatste verzekering is de echtgenoot van Consument. Op de polissen is de echtgenoot vermeld als verzekerde 1 en Consument als verzekerde 2. Daaronder is vermeld, kort gezegd, dat bij het overlijden van Consument een uitkering wordt verstrekt.

5.4 Gelet op de systematiek van het kruislings verzekeren is het aannemelijk dat Consument verzekeringnemer was voor de opgezegde verzekering en dat deze verzekering recht gaf op een uitkering bij het overlijden van haar echtgenoot. Dit is te meer aannemelijk, omdat Consument alleen de verzekering heeft kunnen opzeggen die zij zelf had gesloten. Dat is de verzekering waarvan zij de verzekeringnemer was. Er is niets dat enige aanwijzing kan vormen dat Consument niet deze verzekering heeft opgezegd en dat Verzekeraar de verkeerde verzekering heeft beëindigd. Het moet er daarom voor worden gehouden dat Consument de verzekering heeft opgezegd waarvan zij de verzekeringnemer was en die recht gaf op een uitkering bij het overlijden van haar echtgenoot.

5.5 Over de bedoeling van Consument bij het opzeggen van de verzekering overweegt de Commissie van Beroep het volgende. Het is inderdaad mogelijk dat Consument in 1993 de verzekering wilde opzeggen die recht gaf op een uitkering bij haar overlijden, hoewel zij ten aanzien van die verzekering geen verzekeringnemer was. Of dit het geval is geweest, valt niet meer na te gaan. De omstandigheid dat zij een jaar later een andere verzekering op haar leven sloot, zegt op zichzelf weinig. De opgezegde en de nieuwe verzekering sloten in de tijd niet op elkaar aan en de verzekerde bedragen verschilden van elkaar. Maar hoe dit ook zij, als Consument deze bedoeling had, was dat niet kenbaar voor verzekeraar. De bedoeling is immers niet vermeld in of af te leiden uit de brief waarmee Consument de verzekering heeft opgezegd. De brief vermeldt dat Consument de verzekering met polisnummer [polisnummer 2] wilde opzeggen, niet dat zij de verzekering wilde opzeggen die recht gaf op een uitkering bij haar overlijden of waarvan zij verzekerde was. Zij kon ook alleen deze verzekering opzeggen, omdat zij de verzekeringnemer was.

5.6 In wezen brengt dit al mee dat de klacht van Consument niet kan slagen. Het moet er immers voor worden gehouden dat Consument als verzekeringnemer de verzekering heeft opgezegd die recht gaf op een uitkering bij het overlijden van haar echtgenoot en het staat niet vast dat zij een andere bedoeling had, zoals zij nu, na meer dan 25 jaar, stelt.

5.7 Maar ook als Consument een andere bedoeling had en zich bij de opzegging heeft vergist, geeft haar dat geen aanspraak op een vergoeding of uitkering. Naar het toen geldende recht had Verzekeraar geen verplichting om zich ervan te vergewissen dat Consument daadwerkelijk de bedoeling had deze verzekering op te zeggen of haar te waarschuwen voor de risico's daarvan. Tussen Consument en Verzekeraar bestond ook geen adviesrelatie. In zoverre is een vergissing van consument niet geheel of gedeeltelijk aan Verzekeraar toe te rekenen.

5.8 Ook is de tekst van de voortgezette polis niet zodanig dat een vergissing voor rekening van Verzekeraar moet komen. Weliswaar zou het enkele vermelden van Consument als verzekerde 1 en haar echtgenoot als verzekerde 2 op de polis verwarring kunnen wekken, maar meteen daaronder is bij 'omschrijving' vermeld dat de verzekering alleen recht gaf op een uitkering bij het overlijden van verzekerde 2. Daaruit had het voor een normaal geïnformeerde en redelijk omzichtige en oplettende consument voldoende duidelijk moeten zijn dat deze voortgezette verzekering alleen recht gaf op een uitkering bij het overlijden van Consument. Consument heeft nog gesteld dat zij zich herinnert dat de hiervoor bedoelde omschrijving niet was vermeld op de polis die in 1992 is verstrekt. Bij gebreke van deze polis kan de Commissie van Beroep niet vaststellen dat de herinnering van Consument correct is ten aanzien van de (voortgezette) verzekering met nummer [polisnummer 1]. Het is mogelijk dat de herinnering van Consument de (opgezegde) verzekering met nummer [polisnummer 2]betreft, omdat bij die verzekering een dergelijke omschrijving niet nodig was, naar valt aan te nemen. Gezien de tijd die sindsdien is verstreken, kan Verzekeraar niet worden verweten dat hij de polissen van 1992 niet meer beschikbaar heeft.

Premies

5.9 Consument heeft verder aangevoerd dat de in stand gehouden verzekering (met polisnummer [polisnummer 1]) een woekerpolis was vanwege de volgens haar hoge premies. De premies zijn tijdens de looptijd exorbitant verhoogd, aldus Consument.

5.10 De Commissie van Beroep stelt voorop dat Consument en haar echtgenoot bij het sluiten van de verzekering de aangeboden prijs voor de overlijdensrisicodekking, dus de premie, hebben aanvaard. Als Consument die premie achteraf te hoog vindt, biedt dat geen grondslag om de premie tegen de wil van Verzekeraar aan te passen.

5.11 Het verhogen van de premies volgt uit de polisvoorwaarden. De premie werd bepaald door de leeftijd van de echtgenoot van Consument en elke vijf jaar herzien, met toepassing van een tabel die bij de polis hoort. Naar de mate van het ouder worden, werd het overlijdensrisico hoger en daarmee de premie. Verzekeraar heeft aan de hand van de tabel toegelicht hoe de premie is berekend en heeft voorgerekend dat de premie correct is berekend. De Commissie van Beroep heeft geen reden om te twijfelen aan de juistheid van deze toelichting.

5.12 Het is bekend dat premies voor nieuw af te sluiten overlijdensrisicoverzekeringen na 1992 in het algemeen lager zijn geworden.
Op Verzekeraar rustte niet de verplichting om Consument daarop te wijzen. Het stond er ook niet aan in de weg dat Verzekeraar de premie voor de verzekering verhoogde, op de wijze die partijen bij het sluiten van de verzekering hadden afgesproken.

Conclusie

5.13 De conclusie is dat de bezwaren die Consument aanvoert tegen de uitspraak van de Geschillencommissie ongegrond zijn. De uitspraak van de Geschillencommissie moet daarom worden bevestigd.

6. Beslissing

De Commissie van Beroep bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie.